

Elveszett, de megtaláltatott

Időpont: Vízkereszt utáni 1. vasárnap, 1956. január 8.

Alapige: Lukács 2,41-52.

Az ő szülei pedig évenként feljártak Jeruzsálembe a húsvét ünnepére. És mikor tizenkét esztendőös lett, fölmenének Jeruzsálembe az ünnep szokása szerint; És mikor eltelének a napok, mikor ők visszatérének, a gyermek Jézus visszamarada Jeruzsálemben; és nem vevék észre sem József, sem az ő anyja; Hanem azt gondolván, hogy az úti társaságban van, egy napi járó földet menének, és keresék őt a rokonok és az ismerősök között; És mikor nem találák őt, visszamenének Jeruzsálembe, hogy megkeressék. És lőn, hogy harmadnapra megtalálták őt a templomban, a doktorok között ülve, a mint őket hallgatta, és kérdezgette őket. És mindnyájan, a kik őt hallgatták, elálmélkodának az ő értelmén és az ő feleletein. És meglátván őt, elcsodálkoznak, és monda néki az ő anyja: Fiam, miért cselekedted ezt velünk? Ímé atyád és én nagy bánattal kerestünk téged. Ő pedig monda nékik: Mi dolog, hogy engem kerestetek? Avagy nem tudjátok-é, hogy nekem azokban kell foglalatosnak lennem, a melyek az én Atyámnak dolgai? De ők nem érték e beszédet, a mit ő nékik szóla. És aláméne velök, és méne Názáretbe; és engedelmes vala nékik. És az ő anyja szívében tartá mind ezeket a dolgokat. Jézus pedig gyarapodék bölcsességben és testének állapotjában, és az Isten és emberek előtt való kedvességben.

A felolvasott ige, a 12 éves Jézus története, az egyetlen hiteles történet, mely a Jézus születése és nyilvános fellépése közötti időszakból reánk maradt. Van ugyan ebből a 30 esztendőből más történet is, azonban azok emberi képzelet-szülte mesék. Megbízható adat csupán ez az egyetlen történet. Önkéntelenül felmerül ezzel kapcsolatban két kérdés. Az egyik: Miért épp ez a történet maradt fenn? A másik: Miért nem maradt fenn más történet?

Az elsöre könnyű felelni. Nem is egy indokot tudunk felhozni. A zsidó gyermeket ugyanis 12 éves korában vitték fel először a templomba, – pólás korát persze nem számítva. Addig is járt a helybeli zsinagógába, ott azonban csak énekeltek, imádkoztak, bibliát olvastak és magyaráztak, igazi istentiszteletet tartani ott nem lehetett, áldozatot csak a jeruzsálemi templomban lehetett bemutatni. 12 éves korában lett a zsidó fiú a törvény gyermeke. Ekkor csatlakozhatott a felnőttek zárandokcsapatához s vehetett részt az áldozaton. Oly felejthetetlen nagy ünnep volt ez a zsidó fiú számára, mint nálunk a konfirmáció és az első úrvacsoravétel. Nagyon is érthető tehát, hogy ez az esemény feljegyeztetett róla.

Ezenkívül ez az első alkalom, melyben Jézus jelét adja messiási öntudatának. Ahogyan a rátalált és szemrehányást tevő Máriának megmondja, hogy neki József nem atyja, hanem az ő atyja a mennyei Atya..., ahogyan rámutat arra, hogy otthona nem a názáreti ácsműhely, hanem a mennyei Atya hajléka, a templom..., ahogy leszögezi, hogy az ő foglalatossága nem a házépítés, hanem az Isten dolgainak tanulmányozása, az Jézus messiási öntudatának első hajnalpírja. Nem csoda, hogy anyja felejthetetlenül szívébe zárta ezt a jelenetet. /51b. v./

De hát miért nem maradt fenn róla más történet? Azért, mert életében 30 éves koráig nem volt semmi rendkívüli. Úgy növekedett, mint mindenki más. Kedves, jó gyermek volt. Mindenki szerette. De nem volt benne semmi rendkívüli. Épp úgy volt gyermek, ifjú s felnőtt férfi, mint bárki más. Ez is megváltói sorsához tartozott. Ebben is magára kellett vennie az embersorsot. Ezért szabad nekünk ebben a történetben nem csupán messiási vonatkozást látni, hanem egyszerűen magát az embersorsot is.

1. Ha így nézünk erre a történetre, akkor az mindenekelőtt az elveszett gyermekről beszél nekünk.

Húsvétra, a páskabarány ünnepére, a világ minden részéről hatalmas tömeg szokott összeseregleni Jeruzsálembe. Azt mondják, hogy néha kétmillió ember jött el a templomba. El lehet gondolni, hogy mit jelentett ez a tömeg az aránylag kisméretű Jeruzsálem számára. Emberileg egyáltalán nem lehet csodálkozni azon, hogy mikor vége lett az ünnepnek, a templomból kitóduló hatalmas tömeg elsodorta egymástól Józsefet, Máriát, és a kis Jézust. Bizonytalán hamar észrevették a szülők, hogy nincs mellettük a gyermek, de eszükbe sem jutott nyugtalanodni miatta. Ez a gyermek még sosem szolgáltatott okot arra, hogy – ha nem látják őt – ijedten kérdezzék: Merre van már megint ez a gyermek?, s nyugtalanul a keresésére induljanak. Elindulnak nyugodtan hazafelé. Meg vannak arról győződve, hogy a gyermek ott van valahol a názáreti zarándokcsapatban a rokonok és ismerősök között. Csak amikor este sem kerül elő, mikor letáboroznak s minden gyermek szüleihez tér, akkor döbbennek rá arra, hogy a gyermek nincs ott, ahol gondolták. Akkor nyilall be szívébe a gondolat: Elveszett! Megindul a nyugtalan kérdezősködés. Egész nap senki sem látta. Jön az izgalmas keresés. Nem törődve az egész napi út fáradalmaival elindulnak visszafelé. Amíg látnak, erőltetett szemmel nézik az utat, az út melletti rétet: Nem ment-e el virágot szedni? Megnéznek minden bokrot. Nem feküdt-e le pihenni egy kicsit s azután elaludt ott a fáradtságtól? Közben rájuk borul az éj. Most már csak a szájukkal és fülökkel kereshetik. Messzire hallatszik az elnyújtott kiáltás: Jézus! Hol Mária kiáltása süvít, mint valami éles fütty, hol József férfihangja zúg, mint valami trombita, de mindkettő csak ezt fújja: Jézus! De hiába fülelnek utána

lélegzetvisszafojtva, válasz nem érkezik reá. A nyugtalan szülői szív megsarkantyúzza a képzeletet s az elkezd rémeket látni. Ki tudja, milyen veszedelem érhet! Eltévedt, elveszett!

Szíven ütött-e már valaha téged: Hol van a gyermekem? Felizgatott-e már valaha az a tudat, hogy veszedelemben van? Nemcsak halálveszedelemben, hanem kárhozatveszedelemben. Nemcsak sebesen száguldó járművek veszélyeztetik testi épségét, hanem az ördög is, aki, mint ordító oroszlán, szerte jár, keresvén, kit nyeljen el. /I. Péter 5,8./ Ő leselkedik reá az utcán, elkapott szavakkal ő fertőzi meg a képzeletét, rossz példával ő buktatja el. Még rokonok és ismerősök és barátok közt sincsen biztonságban. Ne hagyj magára! De ne terrorizáld őt! Az erőszak lázadást szül és bujkálást hoz maga után, ami mindig csak rosszra vezet. Bánj vele szeretettel és megértéssel, hogy bizalmas merjen lenni hozzád mindig és el tudjon mondani neked mindig mindent igazán! Vezesd őt Istenhez s menj vele együtt a templomba! Imádságod pedig kísérje őt, mint fénylő tűzoszlop!

2. Ez az ige azonban nemcsak az elveszett gyermekről beszél nekünk, hanem az elveszett szülőről is.

Az istentisztelet végén a templomból kifelé tóduló tömeg elsodorja Jézust előbb a szüleitől, majd besodorja valamelyik oldalcsarnokba, hol a szentírás tudósai szokták tanítani a bibliára azokat, akik erre vágyakoztak. Jézust megkapja a tanítás és ott felejtkezik. Annyira lekötik a mennyei Atya dolgai, hogy eszébe sem jut, hol vannak a szülei. Kérdések támadnak benne, melyeket őszintén feltár. Kérdései ráirányítják a tudósok figyelmét. Most már ők is kérdeznek tőle s álmélgodnak értelmén és feleletein. Gyorsan repül az idő. Este lesz. Ki-ki hazatér nyugalomra. Neki eszébe sem jutnak szülei. Talán valamelyik, a doktorok hallgatása közben frissen szerzett, hasonló érdeklődésű barátjánál húzza meg magát éjszakára s alig várja, hogy virradjon és tovább tanulhasson. Elvesztette a szüleit. Még pedig nemcsak fizikailag. Egyszerűen kiestek az életéből a szülei. Annyira betöltötte a mennyei Atya dolgaival való törődés, hogy egyáltalán nem törődött azzal, hol lehetnek a szülei. Elvesztek a számára.

Gondolsz-e te néha arra: Hol vannak a szüleim? A templomban, Istent dicsérve..., a társaságban, jóízűen mulatva..., vagy a fájó aggodalomban miattam? Sok gyermek egyáltalán nem gondol erre, pedig mennyi megszentelő erőt dobunk el magunktól azzal, hogy nem gondolunk arra, milyen visszhangot támaszt édesapánkban, vagy édesanyánkban valami cselekedetünk!

Egyszer rájössz arra, hogy mit veszítettél azzal, hogy elveszítetted a szüleid. Ők elmentek, te pedig itt maradtál s nem maradt más belőlük neked, mint két sírhant a temetőben.

Lehet, hogy nem a sírgödör szakadéka választ el egymástól benneteket, hanem valami lelki szakadék. Idegenek lettetek egymás számára. Nem érted meg többé szüleidet s csodálkozol izgalmukon, mint Jézus a Máriáén és Józsefén, ők pedig értetlenül néznek rád s a szívük szemrehányással van irántad tele. Jaj neked, ha ezt bizalmatlansággal és titkolódzásokkal magad idézted elő! Becsüld meg és ne taszítsd el magadtól őket!

3. Az a gyermek, aki ebben a történetben elveszett és aki elvesztette szüleit, nem akar ki, hanem Jézus. Ezért beszél nekünk ez a történet az elveszett Jézusról is.

Nagy baj, ha valamelyik szülő elveszíti gyermekét, az is nagy baj, ha valamelyik gyermek elveszíti szülőjét, de a legnagyobb baj mégiscsak az, ha az ember elveszíti Jézusát. Nappal még csak megvagyunk Nélküle. Elfoglal a munka és a társaság, mint Józsefet és Máriát. Mikor azonban eljön az este, nem bírjuk tovább az életet Nélküle. A derült ég fényességében talán eszünkbe sem jut, de mikor megnyúlnak az árnyak, egyszerre kétségbeesetten kezdünk mi is kiáltozni utána, mint Mária és József a jeruzsálemi országúton: Jézus! Jézus! Ha ránk szakad a bűnmardosás éjszakája s gyötör az önvád, mint Máriát: Miért nem fogtam szorosabban a gyermek kezét a tömegben?, kibírhatatlan az élet, ha nincs Jézusom, aki megszabadítja népét bűneiből. Ha vállunkra zuhan a nyomorúság valamilyen keresztje úgy, hogy elsötétül tőle szemünk előtt a világ, ijedt kapkodás lesz az életünk Jézus nélkül, ki megtaníthatna minket hinni Isten szeretetében, aki Fiát sem sajnálta értünk halálra adni. Az éjszaka ma is tele van sóhajtásokkal: Jézus!, kiáltásokkal: Jézus!

Hol lehet Őt megtalálni? Ugyanott, ahol a szülő megtalálhatja gyermekét, a gyermek szülőjét, a templomban, az Ige mellett. Ott vár Ő ránk. Szeresd hát a templomot s keresd Őt benne. Ne sajnálj érte semmi fáradságot. Józsefet a törvény kötelezte, mint férfit a húsvéti templomlátogatásra, Mária, mint nő, nem esett ez alá a kötelezettség alá, mégis mindketten felmentek a templomba, pedig nem a szomszédba, vagy a falu másik végére kellett menniük. Egy ilyen húsvéti zarándokút Názáretből körülbelül két hetet vett igénybe, mégis minden évben újra meg újra megtették. Mennyivel kevesebb áldozatot követel tőlünk a templomba járás!

A templomból hazamegy az egymásra talált gyermek és szülő, a mennyei Atyjára rátalált Isten Fia s a Jézusra rátalált édesanya s az utolsó versekben kibontakozik előttünk egy családi kép, mely kedves Isten és emberek előtt. Miképp megyünk mi ma haza ebből a templomból? Ámen.